

یارانه همواره از بحث‌های جنجالی اقتصاد در دنیا بوده است. طرفداران اقتصاد بازار آن را مخرب و بر هم زننده بازی علم اقتصاد می‌دانند، اما سوسیالیست‌ها از آن حمایت می‌کنند، اما سال‌های اخیر کارشناسان اقتصادی راهی برای حفظ این اصل در اقتصاد به صورت مدیریت‌شده پیشنهاد کرده‌اند. مدیریت یارانه با هدفمند کردن آن صورت می‌گیرد. در این گزارش به نمونه‌هایی از کار هدفمند کردن یارانه‌ها در چند کشور دنیا اشاره شده است.

چین

دولت چین در سال جدید میلادی یارانه مواد غذایی را هدفمند می‌کند. با گسترش بحران اقتصادی در جهان و رسیدن پیامدهای آن به چین، بسیاری از مردم فقیر این کشور با وجود رشد پرشتاب اقتصادی این غول اقتصاد آسیا برای تامین غذای روزانه خود نیز با مشکل روبه‌رو هستند. به همین دلیل دولت تصمیم گرفته تا با افزایش یارانه مواد غذایی طبقه فقیر، به ادامه زندگی آنها کمک کند. قرار است این یارانه‌ها به اندازه یک پنجم متوسط درآمد آنها اضافه شود. در روستاها این یارانه به اندازه ۳۲۶ دلار اضافه بر درآمد هر فرد است و در شهرستان‌ها و شهرهای بزرگتر رقمی کمتر از این. برنامه هدفمند کردن یارانه‌های مواد غذایی، البته بخشی از برنامه گسترده‌تری است که دولت چین چند سالی است روی آن کار می‌کند. هدف از این برنامه گسترده، تهیه پوشش بیمه تامین اجتماعی مادام‌العمر برای همه مردم کشور است. در گذشته تنها کارمندان رسمی دولت از چنین پوشش بیمه‌ای گسترده‌ای برخوردار بودند. به همین هدف، دولت در سال ۲۰۰۸ بودجه رفاه و تامین اجتماعی را تا ۲۰ درصد افزایش داد. به گزارش خبرگزاری شینخوا، دولت چین در سال ۲۰۰۸ بیش از ۶۰ میلیارد دلار صرف برنامه‌های رفاه اجتماعی کرده است. در کشور چین میزان یارانه پرداختی دولت به شهروندان در شهرها و روستاها متفاوت است و این تفاوت گاه به چندین برابر می‌رسد. مثلا یارانه مواد غذایی ماهانه برای روستاییان ۴۱۰ یوان و برای شهرنشینان ۱۷۰ یوان است.

مالزی

با توجه به افزایش قیمت مواد غذایی در جهان و تورمی که اکثر کشورها اکنون با آن دست به گریبان هستند، کشور مالزی هم از پیامدهای این وضعیت در امان نبوده و با مشکلاتی چون افزایش فقر،

کاهش خدمات بهداشتی و آموزشی و حتی سوء تغذیه مردم روبه‌رو است. نخستین واکنش دولت مالزی در مقابل چنین وضعیتی، تغییر سیاست‌های پرداخت یارانه بوده است. یارانه و پرداخت آن در مالزی همواره مخالفانی درون دولت داشته است. مخالفان آن می‌گویند که یارانه موضوع بسیار حساسی است، چرا که هم قیمت‌ها را در بازار به هم می‌زند و هم کارکرد بازار را مختل می‌کند، هزینه‌بر است و وقتی تصویب شد دیگر حذف آن کاری غیر ممکن یا از نظر سیاسی

گسترده‌ای را برای شناسایی فقرا و طبقه ضعیف جامعه انجام دهد. نتایج این تحقیق که اولین در نوع خود است، پایه و اساسی برای هدفمند کردن یارانه‌ها و کمک به طبقات فقیر جامعه و کسانی خواهد شد که زیر خط فقر زندگی می‌کنند. در این سرشماری گسترده همه اطلاعات شهروندان فقیر پاکستانی از جمله نام و نشانی خانه و نیازهای آنها جمع‌آوری می‌شود. سپس این نیازها به صورت موردی بررسی می‌شود تا به تک‌تک آنها رسیدگی شود.

یارانه‌ها از دیوار چین تا اهرام ثلاثه

خطرناک خواهد بود.

در نیمه سال میلادی گذشته، دولت مالزی یارانه‌های سوختی را کاهش داد و قیمت گازوئیل و بنزین به این ترتیب بالا رفت. این کار با هدف کاهش نرخ تورم به میزان ۵ درصد صورت گرفت. اقدام دیگر دولت در زمینه هدفمند کردن یارانه‌ها، افزایش تعرفه‌های برق به صورت پلکانی و بر اساس میزان مصرف مردم است. این کار باعث افزایش ۲۶ درصدی قیمت برق در مالزی شد. دولت مالزی سالانه رقمی معادل ۲۰۱ دلار به هر یک از صاحبان خودروهای ۲ هزار سی‌سی و کمتر به عنوان یارانه سوخت پرداخت می‌کند. به همین دلیل قیمت سوخت در مالزی در میان دیگر کشورهای جنوب شرق آسیا کمترین است، اما دولت در ماه‌های آخر سال میلادی گذشته اعلام کرد که دیگر قادر به پرداخت این میزان یارانه نیست.

پاکستان

دولت فدرال پاکستان تصمیم دارد در سال ۲۰۰۹ سرشماری و بررسی ملی و

فیلیپین

برنامه یارانه برنج که غذای اصلی مردم فیلیپین است، از مهم‌ترین برنامه‌های یارانه‌ای این کشور است، اما نتایج تحقیقی که اواخر سال گذشته میلادی منتشر شد نشان داد، این برنامه که از ابتدا قرار بود برای کمک به فقرا اجرا شود به این طبقه از جامعه لطمه وارد می‌کند. تهیه‌کنندگان این تحقیق در پایان کار خود خواستار اصلاح این برنامه شده‌اند. یارانه برنج در سال ۲۰۰۸ بیش از ۲/۵ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور فیلیپین به خود اختصاص داد. کشور فیلیپین بزرگترین واردکننده برنج دنیا است. بر اساس برنامه یارانه برنج، دولت هرگونه واردات خصوصی برنج را ممنوع کرده و انحصار این کار را به یک شرکت دولتی سپرده است. این شرکت دولتی هم بدون تحقیق، برنج ارزان در اختیار بخشی از جامعه می‌گذارد که تحقیقی درباره فقیر بودن یا نبودن آنها انجام نشده است. بانک جهانی که بیش از ۲۰۰ میلیون دلار به این برنامه یارانه برنج کمک کرده است به دولت فیلیپین فشار آورده که این برنامه را اصلاح کند. قرار است بعد از اصلاح این برنامه، تخصیص اعتبار یارانه برنج به صورت تقسیم‌بندی منطقه‌ای صورت گیرد، به طوری که شهرستان‌ها و روستاها سهمیه‌ای بیشتر از پایتخت دریافت کنند.

مصر

بیش از نیم قرن است یارانه‌ها در اقتصاد مصر نقش اساسی داشته‌اند. در سال ۲۰۰۸ و بعد از بحران مالی اقتصاد جهان، کشور مصر هم از تبعات این بحران مصون نماند و به همین دلیل دولت تصمیم گرفت دست به اصلاحاتی در نظام اقتصادی بزند. اولین گام در این مسیر اصلاحات از نظر کارشناسان اقتصادی مصر، اصلاح نظام یارانه‌ها و هدفمند کردن آنهاست. دولت مصر در اولین گام یارانه مواد سوختی را کاهش داد. این کاهش البته از چند سال قبل برنامه‌ریزی شده بود، اما با بروز بحران مالی و اقتصادی اخیر، این روند سرعت بیشتری گرفت. در سال ۱۹۸۰ یارانه‌ها در نظام اقتصادی مصر افزایش یافت و به یک سوم کل هزینه‌های دولت رسید. بین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۱، کسری ناشی از این یارانه‌ها در بودجه دولت به ۱۵ درصد کل تولید ناخالص داخلی رسید. در سال‌های اخیر اما این یارانه‌ها محدود و تنها به نان، شکر، بنزین و مواد غذایی خلاصه شد. دولت مصر به این نتیجه رسیده است که حذف یارانه‌ها در حال حاضر امکان‌پذیر نیست. به همین دلیل گروهی از کارشناسان بر روی هدفمند کردن یارانه‌ها متمرکز شده‌اند.

مثلا اگر خانواده‌ای عضو با مهارت و تحصیل‌کرده‌ای دارد، برای آن عضو کار پیدا می‌شود. خانواده‌های با درآمد پایین یارانه مواد غذایی و حتی کمک‌هزینه ماهیانه دریافت می‌کنند. همچنین به گروهی دیگر قرار است وام‌های بدون بهره پرداخت شود تا آنها کسب و کارهای کوچک برای خود راه‌اندازی کنند. اطلاعاتی که از طریق این بررسی گسترده جمع‌آوری می‌شود، به دولت امکان اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها را خواهد داد. در پرسشنامه‌ای که برای انجام این تحقیق با کمک چند سازمان و نهاد بین‌المللی تهیه شده، ۱۰ سؤال از خانواده‌ها پرسیده می‌شود. این سئوال‌ها حاوی نکات انحرافی است که می‌تواند پاسخ صحیح و غلط مردم را در نهایت شناسایی کند. به این ترتیب مردم و خانواده‌ها نمی‌توانند اطلاعات غلطی درباره وضعیت زندگی و مالی خود ارائه و دولت را گمراه کنند. قرار است این تحقیقات تا پایان ماه ژوئن سال جاری میلادی کامل شود.